

הדרה הדרה

בסייעתא דשמיא, אחל בסיכום מסכת חולין בתפילה לבוראי שאזכה להבינה כדין.

דף ב

הכל¹ כשרים לשחוט ושחיטתם כשרה, למעט חש"ו שמא יקלקלו² את השחיטה. כולם ששחטו ואחרים רואים אותם, השחיטה כשרה.

תמהה הגמ' בלשון המשנה "הכל שוחטים" משמע לכתחילה, מאידך "שחיטתם כשרה" משמע רק בדיעבד. בעקבות שאלת הגמ', דנו בש"ס אם לשון "הכל" מתייחס לדיעבד או לכתחילה, לגבי תמורה אמרו "הכל ממירין", ואין זה לכתחילה שהרי אמרה תורה "לא יחליפנו ולא ימיר אותו". אלא נכתב בלשון זה ביחס לכלל תורת תמורה שאם המיר לוקה³, ואין כאן הלכה של לכתחילה אלא דרך התנא לכתוב בקצרה ולכך פתח ב"הכל" ומיד ביאר דבריו ביחס למלקות⁴. לגבי ערכין ונדרים מבואר "הכל מעריכין ונערכין", ואמר ר"מ טוב מזה ומזה⁵ שאינו נודר כלל. ורבי יהודה מודה בהרי עלי⁶ שעדיף לא להתחייב. רצו לומר שכאשר נאמר לשון חיוב בודאי שהוא לכתחילה. לגבי סמיכת קרבן אמרו "הכל סומכין" ודין זה לכתחילה ומאידך לא כתוב "חייבים", אלא הסיקה הגמ' שיש מקומות שהמשמעות לכתחילה ויש בדיעבד⁷. וקושיית הגמ'⁷ שלכאורה משמעות סותרת בדין השחיטה ש"הכל" בהכרח לכתחילה, ממה שנאמר "שחיטתן כשרה" דיעבד, שאם אף "הכל" בדיעבד" מדוע נכתב פעמיים.

**** הוספות וביאורי תוספות ****

¹ לדעת בעל הלכות ארץ ישראל אין נשים שוחטות משום שדעתם קלות. ותוס' פליגי וס"ל ששוחטות ואפילו במוקדשים שוחטות לכתחילה.

² בגמ' להלן יב, ב דקדקו שאמרו שמא יקלקלו בעתיד ולא שמא יקלקלו בעבר, מכאן אתה למד שאין מוסרין להם חולין לשחיטה לכתחילה. ורש"י שם ביאר שמדובר אפילו באופן שאחרים רואים אותן, ותוס' לפנינו ד"ה שמא תמהו שהרי דין זה נלמד מסוף דברי המשנה שרק בדיעבד מהני אם אחרים רואים אותם. תוס' במהלך א' ביארו לפי שינוי גירסאות וכך, רבה לקמן דקדק בין קלקלו ליקלקלו, ואילו לרבא אין נפקותא בזה וא"כ הדין בדיעבד מבואר רק לגבי טמא במוקדשין או אין מומחין, אבל חש"ו שוחטים אפילו לכתחילה. לר"ת אין מוסרים להם לשחוט לכתחילה חולין אפילו ע"מ להשליך לכלבים, וכל זאת משום שמא יכשירו את שחיטתם.

³ בלשון הש"ס מבואר שסופג את הארבעים, שאלו תוד"ה וסופג מדוע לא לוקה פ', שהרי יש כאן ב' לאווים "לא יחליפנו" ו"לא ימיר אותו". וביארו שלעולם יש לאו אחד משום שאחד קאי על ממיר בהמתו וחד קאי על ממיר בהמת חברו.

⁴ בתוד"ה ד"ה התם לאחר שדנו בדברי רש"י מחמת לשון הש"ס ביארו בשם ר"ת שביאור "הכל ממירין" היינו אפילו המיר במזיד וסופג את הארבעים הקרבן כשר, ולשון "לכתחילה" יתבאר ביחס למזיד. ועיין בהמשך דברי התוס' מה חידוש יש בדבר.

⁵ בגמ' הביא מקור "טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם" (קהלת ה, ד), וביאר רש"י שהיות ופסוק קודם נזכר "את אשר תדור שלם" ואח"כ הפסוק הנזכר משמע שעדיף לא לידור כלל. והקשה ר"ת בתוד"ה טוב, שהפסוק לא נזכר כלל בגמ'. וביאר ר"ת שמוכח מהפסוק עצמו מדוע לא קיצר הכתוב "טוב אשר לא תדור" ובודאי נבין שזה עדיף ממי שלא ישלם, וההוספה באה ללמד שעדיף על מי שנודר ומתנהג כדרך הנודרים ומשלם, בכ"ז עדיף לא לידור, ובא זה ולימד ע"ז.

⁶ העמידו תוס' (ד"ה אבל) שהסוגיא לפנינו כלישנא בתרא בגמ' בנדרים שנחלקו ר"מ ור"י בנדב. ולא ללש"ק שסברא שנחלקו בנודר ובנדבה מודה ר"מ שנודב ומשלם. עוד ביארו שעיקר הפסוק על נדר אבל משמע שחששו לתקלה א"כ ה"ה בנדבה. עוד דנו תוס' לר"מ שטוב מזה ומזה וכו', איך אכלו שלמים במדבר. וביארו שבאופן שנאסרו אכילת בשר באופן אחר, נעשה כעין ציווי לאכל שלמים. עוד תמהו איך יעקב אבינו ויונה נדרו, וביארו שמותר לידור בעת צרה, כפי המבואר במדרש "וידר יעקב נדר לאמר" לאמר לדורות שיהו נודרים בעת צרה.

⁷ בלשון הש"ס מתבאר שרב אשי אמר שקושיא זו הוקשתה לו, והכריחו תוס' (ד"ה אנא) שרב רב אשי סידר את הש"ס, שהרי בתחילה נכתבה הקושיא בפשטות ואח"כ נוקט שהיה קשה לו, ואביי ורבא היו הרבה לפני רב אשי ואף הם באו לתרץ קושיא זו, ביארו תוס' שיתכן שקושיא זו נשאלה אף בימיהם.

{ בהמשך לדברי התוס', לגבי תירצו של רב אשי שהמשנה באה לחדש מומר לתיאבון כתב רש"י שגורסים "רב אשי אמר", והוקשה למהר"ץ חיות מה בא רש"י לחדש. וביאר שבסוגיות הש"ס שיש כמה וכמה אוקימתות, בראשונה נזכר "אמר רבי פלוני" ובהמשך אמרו "רבי פלוני אמר", כפי הנזכר בגמ' לפנינו "אביי אמר" "רבינא אמר", וא"כ לאחר שביארו תוס' שרב אשי הקשה את הקושיא והוא ביאר א"כ מתאים שתהיה הגירסא בדבריו בתורת תירוץ ראשון "אמר רב אשי", אלא רש"י לא נחית לכך וסבר שמה בכך שרב אשי לא נחית לזה שהקשו קושיא זו בדורות הקדמונים, והיות ובסדר הש"ס הובאו דבריו בתראי שפיר הגירסא כבכל מקום "רב אשי אמר". }

דעת רבה בר עולא, הכל שוחטים מלמד שאפילו טמא שוחט חולין על טהרת הקודש⁸, וסבר התנא שחולין על טהרת הקודש זינם כקודש. צורת השחיטה ע"י סכין ארוך שלא יגע בבשר. ובשר קודש לא ישחט⁹ אפילו בסכין ארוך¹⁰ מחשש שמא יגע¹¹. ואם שחט ואמר בריא שלא נגע שחיטתו כשרה. וחש"ו אפילו בחולין גרידא אינם שוחטים מחשש קלקול¹², "וכולם ששחטו" מתייחס לטמא ששחט בקודש ולא נמצא לפנינו כדי לשואלו¹³, באופן שאחרים רואים מתירים שחיטתו.

ההלכה הנזכרת, טמא ששחט בקודשים למדו בדברי המשנה בזבחים ונשנה כאן א. כאן העיקר ונכתב בזבחים אגב שאר פסולים ששחטו. ב. בזבחים העיקר ונכתב כאן אגב טמא ששחט חולין.

דף ג

לדעת רבה בר עולא כמבואר הלכתחילה במשנה שטמא שוחט חולין על טהרת הקודש, אבל במקודשים לא שחוששים למגע הטמא בבשר, דנה הגמ' אם נטמא במת הרי בין כך הבשר טמא שהרי דין הסכין "חרב הרי היא כחלל" שהגדרתה כיוצ"ב ביחס לטומאה שקיבלה דינה כמוהו ולא יורד בדרגה, א"כ הבשר נטמא מחמת הסכין¹⁴. אלא מדובר א. האדם נטמא משרץ והוא ראשון והסכין שהוא כלי לא מקבל טומאה מראשון (אלא מאב). ב. נטמא האדם במת אבל שחט בקרומית של קנה¹⁵, ופשוטי כלי עץ לא מקבלים טומאה. לדעת אב"י, הכל שוחטים לכתחילה ואפילו כותי בתנאי שעומד ישראל על גבו, אם לא עומד על גבו אלא יוצא ונכנס לכתחילה לא ישחט¹⁶, בדיעבד חותך כזית ונותן לו ואם אכל מותר הבשר באכילה. ולחש"ו אפילו בדיעבד לא מחשש שמא יקלקלו. וקשה א. לשון סוף המשנה "וכולם ששחטו" את מתייחס לחש"ו היה צ"ל "ואם שחטו". ואם ביחס לכותי הרי בעומד על גבו כשר לכתחילה. ב. שאל רבא שמבואר בברייתא¹⁷ שיוצא ונכנס כעומד על גבו¹⁸.

***** הוספות וביאורי תוספות *****

⁸ ביארו תוס' שלא העמידו בחולין רגילים, למרות שאסור לגרום טומאה בא"י, אבל דין זה נאמר דווקא בפירות ששייך בהם תרומה, אבל בבשר לא. אף אם יש איסור עצמי מצד "והתקדשתם" אבל אין איסור מחמת זה לטמא בשר ולאוכלו בזמן טומאה.

⁹ ביארו תוס' (ד"ה ובמקודשין) א. החשש נגיעה לאחר פירכוס שהרי אמרו מפרכסת הרי היא כחיה ולא מקבלת טומאה. ב. הדין "מפרכסת כחיה" נאמר לגבי העמדה והערכה, ואינה מקבלת טומאת נבלה. אבל לגבי טומאת אוכלין מוגדר כאוכל מיד לאחר שחיטת סימנים ולכן החשש בנגיעה מיד לאחר השחיטה.

¹⁰ ביאר רש"י (ד"ה ובמקודשין) מזהר מהתורה שלא יטמא את הבשר "משמרת תרומותי", ורבנן גזרו לכתחילה הרחקה.

¹¹ ביארו תוס' ד"ה (שמא יגע) שהבשר הוכשר לקבל טומאה א. מחמת "חיבת הקודש" שהרי דם קודשים אינו מכשיר. ב. העביר את הבהמה בנהר ועדיין יש בה משקה טופח ע"מ להטפוח.

שאלו תוס' שיש חשש שטמא ישחט אף בלא נגיעת בשר שהרי מצינו שחוששים שמא ימשך ויכנס. וביארו שחששו רק בישראל טהור שימשך ויכנס אבל טמא יותר זהיר. או שהעמידו שנאמר בלשון "שמא יגע" ביחס לאופן שאמר ברי שלא נגע.

שאל רבינו אפרים, איך יתכן שהסכין בטמא ששחט מוקדשים תהיה ארוכה כ"כ, אם נאמר שהוא טמא מת הרי צריכה להיות ארוכה מהר הבית, ואף אם טמא שרץ הרי עזרת נשים ארוכה קלה' אמה. וביארו בג' אופנים, א. לר"ת גזרו שלא יכנס טמא מת ולא גזרו כאשר נטמא בפנים. ב. לר"י גזרו רק בעזרת נשים שהוא מקום כניסה ויציאה, אבל מצפון וכד' יוכל להגיע אף סמוך למחנה שכינה. ג. הנידון בבמה ולא במקדש. – עי' הערה סמוכה בדברי התוד"ה דליתיה – .

¹² בלשון הגמ' מבואר קלקול של שהיה, דריסה וחלדה. ובתוס' (ד"ה שמא ישוה) ביארו שלא נכתב הגרמה ועיקור היות והם ניכרים. אמנם לגבי עיקור בסכין פגומה לא ניכר.

¹³ הקשו תוס' (ד"ה דליתיה) שהעזרה מוגדרת רשות הרבים, וכל ספק טומאה ברשות הרבים, טהור. וביארו א. זה אינו ספק רגיל שהרי ברוב פעמים לא יוכל להיזהר מלגעת בבשר. ב. מדובר בבמה ולגבה אין את הנידון של רשות הרבים. {תוס' לגבי השאלה של אורך הסכין הביאו בביאור הג' שמדובר בבמה וסיימו דבריהם "ובזה יתיישב נמי בסמוך" ביאר במהר"ם שכוונתם לשאלה מדין טומאה ברשות הרבים. ובנימוק"י הגר"ב תמה מדוע להם להזכיר הדבר פעמיים ממש בסמיכות, אלא ביאר ש"הסמוך" מתייחס למה ששאלו לעיל מדוע חששו רק לגבי טומאת הבשר שיגע בו הטמא שיחששו שמא ימשך ויכנס, וע"ז אמרו תוס' שאם מדובר בבמה ניחא.}

¹⁴ ביאר רש"י (ד"ה חרב) שלגבי קושיית הגמ' לא נזקקו דווקא מחמת חרב כחלל, שהרי האדם הוא אב הטומאה, הסכין ראשון והבשר יהיה שני. אלא אמרו כך משום רבותא שיעלה שהבשר יהיה ראשון.

¹⁵ שאלו תוס' (ד"ה כגון) שחיטה צריכה כלי וא"כ איך שחט בקרומית. ביארו שתיקנה לכלי, ואי"צ כלי שרת ולכך אין קשה לפי מה דקיי"ל שאין עושים כלי שרת מעץ. עוד ביארו שרק בדורון למלך כמנחה יש לפסול כלי פשוט, אבל בשחיטה אין חסרון בקרומית מצד "הקריבו נא לפחתך". עוד ביארו לגבי כפיפה מצרית במנחת סוטה, שהוא בזוי יותר מקרומית של קנה. שיטת רבינו אפרים ששחיטה לא צריך בכלי שרת, שהמשנה בריש איזהו מקומן כתבה ביחס לקבלת הדם "כלי שרת" וביחס לשחיטה לא כתבה "כלי שרת", ודחו תוס' ראייה זו ששם הזכיר כלי שרת בצפון כדי לחדש שהכלי והמקבל צריכים צפון, וכן לגבי קודשים קלים שיהו בפנים. ובאמת לגבי אלו שאינם צריכים צפון לא כתב כל שרת.

¹⁶ כאשר נמצא ישראל מהני שחיטת כותי, ביאר רש"י (ד"ה ואפילו) שהיא מצוה שהחזיקו בה. אבל אם יוצא ונכנס לא יתן לו לכתחילה, ביאר רש"י (ד"ה אבל) שאמנם הם החזיקו לעצמם, אבל אינם מקפידים אם יאכילו ישראל נבילות, שאין הם למדו "לפני עור" לגבי איסורים, אלא כפשוטו שלא יפיל את העוור.

¹⁷ בתחילה הביאו ראייה מברייתא שאמרו "המניח עכו"ם בחנותו וישראל יוצא ונכנס מותר, ורצה רבא להביא ראייה שמותר ביוצא ונכנס, ודחו שלא כתוב שכך "מניח", אלא באופן של בדיעבד "המניח". וביארו תוס' (ד"ה המניח א) שלא באו ליישב לדעת אב"י,

לדעת רבא, הכל שוחטים לכתחילה אפילו כותי בתנאי שישראל יוצא ונכנס, אבל מצאו ששחט חותך ונותן לו כזית בשר ואם אכל מותר¹⁹, חוץ מחש"ו שאפילו בדיעבד לא מחשש קלקול. ועדיין קשה לשון סוף המשנה "וכולם ששחטו" את מתייחס לחש"ו היה צ"ל "ואם שחטו". ואם ביחס לכותי הרי מספיק יוצא ונכנס ולא צריך דווקא רואים אותו.

לדעת רב אשי, הכל שוחטים לרבות מומר לתאבון ששחט וכדברי רבא שאם הסכין בדוקה אוכל משחטתו²⁰, אם לא בדק את הסכין לא ישחט המומר, ובשחט בדיעבד בודק את הסכין ואם נמצאת כשרה אוכל. וחש"ו אפילו בדיעבד לא מחשש קלקול. ונשאר קשה לשון סוף המשנה "וכולם ששחטו" את מתייחס לחש"ו היה צ"ל "ואם שחטו". ואם ביחס למומר, הרי בבדוקה שוחט לכתחילה, ואם לא בדק בודק אח"כ, ואם אין לו את הסכין מה מועיל שאחרים רואים אותו²¹, הרי יתכן והסכין פגומה.

לדעת רבינא א, כל שיוזע הלכות שחיטה (מומחין) שוחט לכתחילה אע"פ שאינו מוחזק בג' שחיטות שלא התעלף בהם וכד', ובתנאי שיוזע את ההלכות. אם אין יודעים אם יודע את ההלכות לא ישחט, ואם שחט בודקים אותו²² אם יודע מותר ואם אינו יודע אסור לאכל משחטתו. וחש"ו אפילו בדיעבד לא מחשש קלקול, "וכלן ששחטו" היינו מומחה שלא הוחזק ולא ידוע אם יודע את ההלכות ואחרים ראוהו ששוחט כדן, ולא נמצא לפנינו²³ שנוכל לבדוק אם יודע בהלכות שחיטה, שחיטתו כשרה.

לדעת רבינא ב, כל המוחזק לשחוט היינו שלא נתעלף בזמן ששחט ב' או ג' פעמים שחיטתו כשרה אפילו אינו מומחה כלומר²⁴ לא ידוע אם בקיא בהלכות. ואם לא הוחזק לא ישחט, ואם שחט ואמר בריא שלא התעלפתי, שחיטתו כשרה. חש"ו אף בדיעבד לא מחשש קלקול. "וכלן ששחטו" מתייחס למי שאינו מוחזק ולא נמצא לפנינו שנשאל אם התעלף, ומכשירים את שחיטתו ע"פ אחרים שראוהו.

נמצא למסקנא שלשון המשנה "וכלן ששחטו" מתבאר לדעת א. רבה בר עולא. ב. רבינא לב' הא"ד. א"כ מובן מדוע הם נמנעו מלבאר כאביי ורבא ורב אשי.

**** הוספות וביאורי תוספות ****

שהרי לדבריו לא מועיל יוצא ונכנס אף בדיעבד, ורק צריך חותך כזית ונותן לו, אלא שאלו שאין ראייה לרבא. או שביארו שאם אין כותי מועיל בדיעבד, אלא באופן שניתן לברר בנותן לו כזית, בודאי יש לתקן באופן המועיל. עוד ביארו תוס' (ד"ה המניח ב) שהרי למסקנא לרבא יוצא ונכנס מהני לכתחילה, א"כ אין לדקדק כאן את הלשון המניח רק בדיעבד, אלא אמרו שמשע אף לשון של בדיעבד. והניחו בצ"ע מכמה סוגיות שדקדקו לשונות דיעבד אין לכתחילה לא.

¹⁸ בברייתא מבואר "אין השומר צריך להיות יושב ומשמר אלא אע"פ שיוצא ונכנס מותר", ודנו תוס' שלשון "אין צריך" משמע שכך הדין לכתחילה שבאמת לא צריך. ומאידיך לגבי הבאת גט אמרו "המביא גט בא"י אין צריך לומר בפנ"כ ובפנ"ח" ואמרו בגמ' שהיה צד לומר שבדיעבד לא צריך לומר ולכתחילה יאמר, ורק כיון שאמרו שממדינה למדינה במדה"י לא צריך, ודקדקו שבא"י ממדינה למדינה לא צריך וכלל לא צריך, משמע מהנ"ל שבסתם שכתוב "אין צריך" הכוונה לבדיעבד. וביארו, א. רש"י שם ביאר שאין הדקדוק מ"אין צריך" אלא מכפילות המשמעות. ב. אמרו "אין צריך" לגבי שאין צריך לתקן ולחזור ולתת לה את הגט. ג. לכתחילה צריך לראות כתיבה וחתימה, ואם לא ראה לא צריך לחזור ולכתוב ויתן אע"פ שלא ראה, קמ"ל שלכתחילה אין צריך. ד. לפנינו שאמרו אין השומר צריך להיות יושב ומשמר, מתייחס לכתוב במשנה לפני שבעיר שכולה עכו"ם צריך להיות שומר, וזה באו לפרש שיוצא ונכנס מועיל לשמירה גמורה.

¹⁹ כמבואר בקושייתו של רבא לאביי הביא רבא ראייה מדין יין נסך שמועיל יוצא ונכנס, א"כ שאלו תוס' (ד"ה אבל) לרבא מדוע צריך לחתוך כזית ולבודקו באכילתו, הרי לגבי יין נסך התירו בעכו"ם עומד בצד הבור כשאין לו מלוה עליו. וביארו כשם שכבר זכרו לעיל בד"ה המניח א שבמקום שיש לברר חייב לברר ולכך בודקו ע"י כזית בשר.

²⁰ ביאר רש"י (ד"ה לתיאבון) שהיות ועסקינן במומר לתיאבון אם נמצא לו בהיתר אוכל בהיתר ולכך אין חשש כאשר יש לו סכין בדוקה. ובאמת צריך להבין מה תועיל בדיקת הסכין לשהיה ודריסה וכו', ותוס' (ד"ה בודק) נקטו שסברא זו של מומר לתיאבון לא שביק היתרא ואכיל איסורא מועיל אף לשהיה ודריסה, ואפילו אין צריך לבודקו, ואפילו אין ישראל עומד על גביו ואף אם לא יוצא ונכנס, משום שחושש לפני עור.

דינו של כותי (בדברי אביי ורבא) שונה, שהרי באופן שישראל יוצא ונכנס לא צריך בדיקת סכין, ואם אין ישראל יוצא ונכנס בדיקת סכין לא מועילה שיש חשש של שהיה ודריסה ואין להם "לפני עור". ותמהו תוס' מדוע לא מועיל במומר לתיאבון שישראל יוצא ונכנס, וביארו שלא חושש שיבדקו לו את הסכין.

שואלים תוס' אם מועיל בדיקה לאחר מעשה שנתיר לכותי ומומר לשחוט לכתחילה, ואח"כ יתנו לכותי כזית בשר ולמומר יבדקו את הסכין, וביארו שיש חשש שישכחו ויאכלו ולכך אין מוסרין להם לכתחילה כפי שביאר ר"ת (ב, א ד"ה שמא) לגבי שאין מוסרין לכתחילה לחש"ו שלא יתירו בפעמים אחרות.

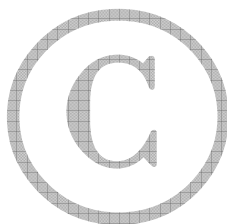
²¹ ההבדל בינו לבין כותי עי' לעיל בהערה בנכתב על תחילת דברי רב אשי.

²² אמרו תוס' (ד"ה ואם) שאמנם אמרו שרוב מצויים אצל שחיטה מומחין הן, בכ"ז הביאו בכך מחלוקת.

²³ תוס' (ד"ה דליתיה) הוכיחו שאם נמצא לפנינו אבל לא יודע, אין שחיטתו כשרה אפילו באופן שאחרים רואים אותו ששחט כדן. ותמהו תוס' שהרי בגמ' להלן יב, א מבואר שאמר ר"נ אם ראה אחד ששחט מתחילה ועד הסוף מותר לאכול, ואם לא ראה אסור. ושאלו בגמ' שאם ידע שלא גמיר הרי זו הלכה פשוטה, שבאופן שראה השחיטה כשרה. וא"כ שלא כמשמעות הסוגיא לפנינו, שאם לא יודע ההלכות אפילו באחרים רואים לא מועיל.

²⁴ ביארו תוס' (ד"ה אע"פ) שבודאי אין הכוונה שלא יודע ההלכות, אלא לא ידוע אם גמיר או לא, שהרי באופן שאינו ידוע פסק רבי יהודה ט, א כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכל משחטתו.

כולם לא סברו כרבה בר עולא, לביאור שסבר שהסוגיא שלנו עיקר והסוגיא בזבחים נכתבה אגב, הם חלו וסברו שעיקר הסוגיא בזבחים ולא היה לנו לדון בטמא ששחט. לביאור שהסוגיא בזבחים עיקר וכאן נכתב אגב טמא בחולין, הם חלקו וסברו שחולין על טהרת הקודש אין דינם כקודש²⁵. כולם לא סברו כרבינא א, סברו שרוב מצויים אצל שחיטה מומחים²⁶ ואינם צריכים בדיקה. כולם לא סברו כרבינא ב, לא חששו להתעלפות. רבא לא סבר כאבוי, כפי שהקשה שאי"צ שיעמוד ע"ג כותי אלא סגי ביוצא ונכנס. אבוי לא סבר כרב, שמהני יוצא ונכנס לשמירת יין שאין חשש ביוצא ונכנס, אולם בשחיטה שכהרף עין שוהה או דורס לא סומכים על יוצא ונכנס. רב אשי לא סבר כאבוי ורבא משום שסבר שכותים גרי אריות הם ושחיטתם פסולה כגוי²⁷. אבוי לא סבר כרב אשי, שחלק על מקורו של רב אשי היינו סברת רבא וסבר שלא מהני בדיקת סכין למומר לאחר שחיטה. רבא יכל להעמיד כדברי רב אשי שהרי הוא הסובר שמהני בדיקת סכין למומר לאחר שחיטה, אלא²⁸ העדיף להעמיד בכותי ושחיטתו לכתחילה באופן שישראל יוצא ונכנס, לדברי אבוי שחלק במומר בכ"ז בכותי לא צריך עומד ע"ג אלא מספיק יוצא ונכנס.

***** הוספות וביאורי תוספות *****

²⁵ סברא זו אמת אף לביאור הראשון (תוס' ד"ה חולין).
²⁶ ושוחטים לכתחילה. וביארו תוס' (ד"ה רוב) שהרי לרבינא אפילו בדיעבד אין השחיטה כשרה אא"כ אחרים ראוהו או ששאלוהו. ולשאר החולקים שסוברים שרוב מצויים אצל שחיטה היינו שבכל מקרה לבסוף השחיטה תהיה כשרה אפילו באין אחרים רואים, א"כ לא שייך להעמיד את המשנה כדברי רבינא שהרי כלפי מי אמור להיות "וכולם ששחטו". (ע"פ המהר"ם)
²⁷ ושחיטת גוי פסולה נקטו תוס' (ד"ה קסבר) מ"וזבחת" מה שאתה זובח אתה אוכל, כלומר מי שהוא בר זביחה לאפוקיי גוי ומומר להכעיס. וכותים לא התגיירו לגמרי ולכן אין דינם כמתגייר ממש מפחד שנקטו תוס' ע"פ הגמ' ביבמות שהם גרים, ומ"ד שסבר שכותים גרי אמת, היות והתגיירו שוב.
²⁸ ביארו תוס' שכלפי האמת רבא העמיד את הסיפא כדבריו שאמר שנזכר פעמיים "הכל שוחטים" לאתויי כותי ולאתויי ישראל מומר, רק בגמ' שאלו מדוע לא העמיד את המשנה הראשונה כדבריו.